

ПОСВЕТЕНИ НА ХУМАНОСТТА

**МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ
ПЛОВДИВ**

СПРАВОЧНИК

ЗА КАНДИДАТ-СТУДЕНТИ

**В СПЕЦИАЛНОСТИ
С ОБУЧЕНИЕ НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК
(КАНДИДАТСТВАНЕ С ДИПЛОМА ЗА
СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ)**

ЗА УЧЕБНАТА 2026/2027 ГОДИНА

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ЗА МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ	5
II. ПРАВИЛА ЗА ПРИЕМ	6
1. Общи положения	6
2. Условия за кандидатстване	8
3. Документи, срокове и такси за кандидатстване.....	10
4. Конкурсни изпити	12
5. График на конкурсните изпити	14
6. Проверка и оценка на конкурсните работи	14
7. Образуване на състезателния бал по специалности.....	15
8. Класиране.....	17
9. Записване на новоприети студенти	19
III. СПЕЦИАЛНОСТИ.....	21
1. Медицина	21
2. Дентална медицина.....	22
3. Фармация	23
4. Медицинска сестра.....	24
5. Акушерка	25
6. Лекарски асистент	26
7. Помощник-фармацевт.....	27
8. Медицински лаборант	28
9. Рентгенов лаборант	29
10. Рехабилитатор.....	30
11. Зъботехник	30
12. Инспектор по обществено здраве	31
13. Инструктор диетично хранене	32
14. Медицинска козметика	33
15. Медицински оптик.....	34
IV. ПРОГРАМИ НА КОНКУРСНИТЕ ИЗПИТИ.....	35
1. Биология.....	35
2. Химия.....	38
3. Етика	42
4. Скулптиране	44
V. ПРИЛОЖЕНИЯ	45
1. Приложение № 1. Формиране на състезателен бал	45
2. Приложение № 2. Инструктаж за кандидат-студента.....	47

I. ЗА МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ

Медицинският университет – Пловдив е държавен университет, акредитиран от Националната агенция за оценяване и акредитация. Основан през 1945 г., през аудиторите му са преминали повече от 37 700 студенти от 65 страни от Европа, Азия, Америка и Африка. Специалистите, завършили Университета, са уважавани лекари по хуманна и дентална медицина, магистри по фармация или изтъкнати здравни специалисти в своите страни.

МУ-Пловдив изгражда модерна инфраструктура и непрестанно обновява материалната си база. Развива успешно партньорства с университети и научни центрове в страната и чужбина. Той е сред десетте в България със статут на Изследователски университет. Член е на Европейската асоциация на университетите и е удостоен с Университетска харта „Еразъм“, която осигурява участие в международни образователни проекти и програми на ЕС.

МУ-Пловдив разширява интегрирането в международни мрежи за иновации и разработки в приоритетни професионални направления.

Учебната база е с модерно оборудване, използвано за диагностика, лечение, научни изследвания и обучение на доктори по медицина, дентална медицина и други здравни специалисти. Клиничното обучение се осъществява в шест университетски болници: УМБАЛ „Каспела“, УМБАЛ „Пълмед“, УМБАЛ „Еврохоспитал“, УМБАЛ „Пловдив“, УСБАЛАГ „Селена“ и УМБАЛ „Св. Георги“ – най-голямата болница в страната, разполагаща с модерно оборудване и съвременни технологии.

Дипломите, издавани от МУ-Пловдив, се признават във всички страни-членки на ЕС и Европейската икономическа зона.

МУ-Пловдив има подписани над 150 академични споразумения, меморандуми за разбирателство и междуинституционални партньорства в рамките на програма „Еразъм+“ с университети от държави-членки на ЕС и държави извън ЕС. Университетът членува в повече от 15 международни академични организации и мрежи.

II. ПРАВИЛА ЗА ПРИЕМ

1. Общи положения

1.1. Приемът на студенти в Медицинския университет – Пловдив (МУ-Пловдив) се извършва на основание на Закона за висшето образование (ЗВО), Наредбата за държавните изисквания за приемане на студенти във висшите училища на Република България и съгласно изискванията, посочени в настоящия справочник.

1.2. В МУ-Пловдив, след успешно полагане на изпит, се приемат студенти по **специалности от регулираните професии в съответна образователно-квалификационна степен (ОКС) за редовна форма на обучение** с финансиране от Държавния бюджет или срещу заплащане съгласно Таблица 1.

Таблица 1

№	Специалност	ОКС	Изпит	Изпитна дата
1.	Медицина	Магистър	Биология Химия	30.06.2026 01.07.2026
2.	Дентална медицина			
3.	Фармация			
4.	Медицинска сестра	Бакалавър	Етика	02.07.2026
5.	Акушерка			
6.	Лекарски асистент			
7.	Медицински лаборант	Проф. бакалавър	Етика	02.07.2026
8.	Рентгенов лаборант			
9.	Рехабилитатор			
10.	Помощник-фармацевт			
11.	Инспектор по обществено здраве			
12.	Инструктор диетично хранене			
13.	Медицинска козметика			
14.	Медицински оптик			
15.	Зъботехник	Проф. бакалавър	Етика Скулптиране	02.07.2026 03.07.2026

1.3. Броят на студентите за прием със субсидиране от Държавния бюджет (т.нар. „държавна поръчка“) се утвърждава от Министерския съвет (чл. 9, ал. 3, т. 6 от ЗВО).

1.4. Процентното съотношение между броя на приеманите студенти по категории (жени : мъже) по специалности „Медицина“, „Дентална медицина“ и „Фармация“ е **50% : 50%**.

1.5. Процентното съотношение между броя на приеманите студенти по категории (жени : мъже) е, както следва:

- **80% : 20%** за специалности „Медицинска сестра“ и „Медицинска козметика“;
- **90% : 10 %** за специалност „Акушерка“;
- **50% : 50%** за специалности „Лекарски асистент“, „Рентгенов лаборант“, „Рехабилитатор“, „Инспектор по обществено здраве“, „Зъботехник“, „Инструктор диетично хранене“, „Медицински оптик“;
- **70% : 30%** за специалности „Помощник-фармацевт“ и „Медицински лаборант“.

1.6. При липса на кандидати от дадена категория, отговарящи на изискванията за класиране, местата се запълват от противоположния пол.

1.7. Класирани кандидат-студенти с равен състезателен бал на последното планово място за дадена специалност и категория се приемат над обявената бройка.

1.8. МУ-Пловдив приема студенти за обучение срещу заплащане съгласно условията на чл. 21, ал. 2 и ал. 3 от ЗВО, в ОКС „Бакалавър“ и „Магистър“ в съответствие с капацитета на съответната специалност и с договор между студентите и Медицинския университет – Пловдив.

1.9. Бройките за прием на студенти срещу заплащане не се разпределят по категории (мъже : жени).

1.10. Броят на местата за прием на студенти за обучение срещу заплащане и таксите за кандидатстване и обучение се утвърждават от Академичния съвет.

2. Условия за кандидатстване

2.1. За обучение в Медицинския университет – Пловдив могат да кандидатстват лица, притежаващи диплома за завършено средно образование, осигуряваща им достъп до обучение във висши училища, а именно:

- **български граждани**, в т. ч. лица с двойно гражданство, едно от които е българско;
- **чуждестранни граждани**, които имат:
 - ✓ гражданство на държави, които са членки на Европейския съюз (ЕС) или на Европейското икономическо пространство (ЕИП);
 - ✓ статут на постоянно пребиваващи на територията на Република България, удостоверено с документ за самоличност, издаден от МВР;
 - ✓ статут на бежанци, удостоверен с документ, издаден от Държавната агенция за бежанците;
 - ✓ българска народност, удостоверена (по реда на Постановление №103/1993 и №228/1997 на Министерския съвет за осъществяване на образователна дейност сред българите в чужбина);
 - ✓ временна закрила (по реда на Постановление №264/2024).

2.2. Български граждани, завършили средно образование в чуждестранни училища, могат да кандидатстват след признаване на средното им образование в съответствие с чл. 165. от Закона за предучилищното и училищното образование.

2.3. Чуждестранните граждани по т. 2.1. кандидатстват по реда и при условията, установени за български граждани.

2.4. Чуждестранните граждани, кандидатстващи по междуправителствени спогодби и съгласно актове на Министерския съвет, подават документите си в Министерство на образованието и науката и се приемат при условията и реда, определени в съответната спогодба и акт на Министерския съвет.

2.5. Чуждестранни граждани на държави извън ЕС и ЕИП, които не отговарят на условията по т. 2.1., могат да кандидатстват по условията на чл. 95., ал. 8. и ал. 10. от ЗВО.

2.6. Студенти, които в дипломата си за средно образование нямат оценка по учебен предмет, участваща в балообразуването за съответната специалност, имат възможност да валидират компетентности по този учебен предмет в съответствие с чл. 166., ал. 3. от Закона за предучилищното и училищното образование и при условията и реда на Наредба №11 за оценяване на резултатите от обучението на учениците. Оценката по съответния учебен предмет се удостоверява с документа по чл. 168., ал.1., т.2. от Закона за предучилищното и училищното образование и участва в образуването на състезателния бал.

2.7. Лица, които се обучават или са семестриално завършили, или са завършили форма на висше образование, субсидирано от държавата (по т.нар. „държавна поръчка“), могат да кандидатстват по специалности за същата или по-ниска ОКС **само за места срещу заплащане** (т.нар. „платена форма на обучение“), ако има обявени такива (чл. 91, ал. 7, т. 2 от ЗВО).

2.8. Кандидат-студентите имат право да кандидатстват за една или повече специалности, но могат да се запишат за студенти само по една специалност.

2.9. В Медицинския университет – Пловдив не могат да кандидатстват лица, на които е наложено наказание „Лишаване от свобода“ (съгласно Наказателния кодекс на Република България) или вече изтърпяват такова към началото на учебната година.

2.10. Кандидатстващите лица не трябва да имат заболявания, противопоказни за обучение и за упражняване на професията по специалността, за която кандидатстват.

Забележка 1. МУ-Пловдив не осигурява специализирано преподаване за студенти със специфични потребности.

3. Документи, срокове и такси за кандидатстване

3.1. Документи и такси се приемат онлайн през Интернет страницата на МУ-Пловдив – www.mu-plovdiv.bg, при спазване на посочената процедура в сайта. Прилаганите документи трябва да са сканирани копия на оригиналите, като файловете трябва да са до 5 MB и да са в един от следните формати: *GIF, JPEG, PNG, PDF*.

3.2. Сроковете за подаване на документи са от **01 юни до 26 юни 2026 г.**

3.3. Комплектът документи за кандидатстване **задължително** включва **диплома за средно образование** – прикачва се сканирано копие на **оригинала** на дипломата (лице и гръб).

Лицата, които са завършили средно образование в чужбина, задължително представят:

- диплома за завършено средно образование в чужбина с легализация и превод;
- удостоверение за завършено средно образование, издадено от Национален център за информация и документация (НАЦИД) – <https://nacid.bg/bg/priznavane-na-sredno-obrazovanie-ot-chuzhdestranno-uchilishe/informaciya/>;
- документ за владееене на български език, съдържащ оценка (ниво B2) или оценка от положен държавен зрелостен изпит (ДЗИ) по български език и литература.

3.4. Лицата, лауреати на Национална и/или Международна олимпиада (за учебната 2025/2026 г.) по биология и/или химия представят документ от МОН, удостоверяващ това обстоятелство.

3.5. Лицата по чл. 68., ал. 3. от ЗВО:

- кръгли сираци представят:
 - ✓ смъртен акт на родителите (оригинал и копие);
 - ✓ удостоверение за наследници;
- отглеждани до пълнолетието си в Дом за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителски грижи, представят документ, удостоверяващ това обстоятелство;
- военноинвалиди и военнопострадали представят документ, удостоверяващ тези обстоятелства;
- с трайни увреждания и намалена работоспособност 70% и над 70% представят решение на ТЕЛК;

- майки с три и повече деца представят актове за раждане на децата.

3.6. Технически грешки, свързани с подаването на документите и регистрацията, се отстраняват в рамките на периода на регистрацията за участие в кандидатстудентската кампания.

3.7. Технически грешки след периода на регистрацията се разглеждат и коригират при възможност, след положителна резолюция на подадено заявление до Ректор или Зам.-ректор, който е председател на КСК за текущата година.

3.8. Не се приемат документи след изтичане на сроковете, посочени в т. 3.2.

3.9. Таксите за участие в курсове и конкурсните изпити се заплащат онлайн. Заплащането на таксите е част от онлайн кандидатстването, след като е попълнена регистрационната форма и са прикачени изискуемите документи. Електронно плащане през профила на кандидат-студента е само с карта. За извършените плащания кандидатите получават на електронните си пощи финансово информиращ документ.

3.10. В периода на регистрацията може да се заяви отказ от кандидатстване или явяване на изпит/и. Таксата за явяване на изпит/и се възстановява след изтичане срока на регистрацията. Административната такса за обработка на документи не се възстановява.

3.11. Заявки за възстановяване на такси след приключване на сроковете за подаване на документи не се удовлетворяват и внесените такси не се възстановяват.

3.12. От кандидатстудентски такси се освобождават:

- *кръгли сираци;*
- *лица с намалена работоспособност (70% и над 70%);*
- *военноинвалиди и военнопострадали;*
- *лица, които към момента на навършване на пълнолетие са с предприета мярка за закрила по реда на Закона за закрила на детето – настаняване в приемно семейство, социална услуга от резидентен тип или специализирана институция;*
- *майки с три и повече деца до 6-годишна възраст.*

3.13. Процедурата по онлайн кандидатстване приключва след получаване на електронната поща на документ за допускане до изпит (с входящ номер, час и указания за мястото на изпита). Липсата на такъв документ за явяване на изпити означава, че регистрацията на кандидата не е приключила. Платената такса не е гаранция за приключила регистрация.

3.14. Полученият документ заедно с личната карта е пропуск за допускане до явяване на конкурсния изпит.

4. Конкурсни изпити

4.1. Кандидат-студентските състезателни изпити се организират и провеждат от МУ-Пловдив на книжовен български език.

4.2. Конкурсните изпити се провеждат по програми, обявени от МУ-Пловдив, на базата на изучавания в средното училище материал.

4.3. Вариантите на конкурсните изпити се подготвят от компетентни лица, работещи в МУ-Пловдив, назначени със заповед на Ректора, на базата на програмния материал за съответния конкурсен изпит. Изпитният вариант се изтегля в деня на изпита, преди началото на всеки изпит, на случаен принцип в една от залите за провеждане на изпити.

4.4. Конкурсните изпити са анонимни.

4.5. Кандидат-студенти, явили се след изтегляне на изпитния вариант, не се допускат до участие в изпита.

4.6. Кандидат-студентите са длъжни да пишат само със синя химикалка.

4.7. При доказано преписване или опит за преписване, носене на техника с мобилна връзка, както и при неспазване на указанията на квесторската комисия по изпитната процедура, писмената работа на кандидат-студента се анулира от председателя на квесторската комисия. Писмената работа заедно с всички материали, иззети като доказателство, се запечатват и върху плика с анулираната работа задължително се записват мотивите за анулирането на работата и се подписват от кандидат-студента и от членовете на квесторската комисия.

4.8. При нарушаване на анонимността на конкурса чрез отбелязване с идентификационен знак, данни за самоличност, различен цвят на химикалката от обявения и др. писмената работа на кандидат-студента се анулира по процедурата на т. 4.7.

4.9. Кандидат-студенти с анулирани работи по т. 4.7. и т. 4.8. се лишават от правото на по-нататъшно участие в конкурса и губят право на участие в класирането, независимо от получените оценки от кандидат-студентските изпити и оценките от дипломата.

4.10. До един час след започване на изпита кандидат-студентите нямат право да напускат залата.

4.11. Кандидат-студентът предава писмената си работа на председателя/член на квесторската комисия, който в негово присъствие проверява документа с входящия номер и имената. Кандидатът лично запечатва малкия плик с талона с входящия номер и изчаква запечатването на големия плик с поставени в него малък плик и писмената му работа. След като е предадена писмената работа, кандидат-студентът следва да се разпише в изпитния протокол, да напусне залата и сградата.

4.12. Кандидат-студентът е длъжен предварително да се осведоми за мястото на провеждане на самия изпит (сграда, етаж, зала), което е посочено в получената на мейла компютърна разпечатка или от специализираната страница в Интернет.

4.13. В деня на изпита допускането на кандидатите в сградата става срещу представяне на документ за самоличност и разпечатка за явяване на съответния изпит.

4.14. Всички лични вещи и учебни материали, които могат да компрометират изпита, при влизане в изпитната зала се оставят на определените за целта места.

4.15. След влизане в изпитната зала кандидат-студентът представя на квесторската комисия в залата документа си за самоличност и разпечатка за явяване на съответния изпит.

4.16. Квесторската комисия е длъжна да изчете Инструкцията за кандидат-студента (Приложение №2) и да предостави необходимите материали за провеждане на изпита.

4.17. Кандидатите, лауреати на Национална и/или Международна олимпиада по биология и/или химия от учебната 2025/2026 г., не полагат конкурсни изпити по съответната дисциплина. При представяне на удостоверение от МОН на лауреатите на олимпиади се признава оценка (Отличен) 6,00 за дисциплината, която е в съответствие с предмета на олимпиадата. Кандидат-студентите се явяват на останалите

конкурсни изпити и участват в класирането по ред, установен с този Правилник.

4.18. Всеки изпит се провежда съгласно методичните указания, дадени след програмата за конкурсния изпит по дадената специалност.

4.19. МУ-Пловдив си запазва правото на адекватно противодействие срещу опитите за измама на кандидат-студентските изпити и конфискуване на средствата за преписване.

5. График на конкурсните изпити

5.1. За ОКС „Магистър“ по специалностите „Медицина“, „Дентална медицина“ и „Фармация“:

- **биология – 30 юни 2026 г.**
- **химия – 01 юли 2026 г.**

5.2. За специалностите за ОКС „Бакалавър“ и „Професионален бакалавър“:

- **етика – 02 юли 2026 г.**

5.3. За ОКС „Професионален бакалавър“ по специалност „Зъботехник“ допълнително и задължителен изпит по:

- **скулптиране – 03 юли 2026 г.**

6. Проверка и оценка на конкурсните работи

6.1. Писмените работи се проверяват и оценяват анонимно от двама проверители, независимо един от друг, по ред и критерии, определени от МУ-Пловдив и обявени след програмата за съответния изпит.

6.2. Знанията и уменията на кандидат-студентите се оценяват по шестобалната система.

6.3. След оценяването на всяка писмена работа арбитрите нанасят крайната оценка и се подписват.

6.4. След обявяване на резултатите кандидат-студентът може да направи **лично** (без придружител или упълномощено лице!) визуална **идентификация** на писмената си работа, без записващи и копиращи средства, във време, обявено на сайта и на таблото в Университетския информационен център.

6.5. При идентификацията **не се коментира** оценката на писмената работа и маркировките/бележките по нея от проверителите. Обсъжда

се единствено съмнение за несъответствие в почерк или друга техническа грешка.

6.6. Обявените оценки на писмени работи са окончателни, работите не се преразглеждат и не се преоценяват.

6.7. Резултатите от конкурсните изпити са окончателни и важат за класиранията само в годината, в която са проведени изпитите.

6.8. Молба на кандидатите за допусната техническа грешка и нейното отстраняване се подава до Ректора/Зам.-ректора, Председател на КСК. Приемат се в Деловодството на МУ-Пловдив в дните за идентификация (от 8 до 16 часа). Жалбоподателят получава писмен отговор до седем дни от датата на подаване на жалбата.

7. Образуване на състезателния бал по специалности

7.1. Начинът на формиране на бала за класиране на кандидат-студентите по отделните специалности е указан в таблица в **Приложение №1**.

7.2. Балообразуването за специалностите **„Медицина“**, **„Дентална медицина“** и **„Фармация“** за ОКС **„Магистър“** е сбор от утроената оценка от конкурсния изпит по биология, утроената оценка от конкурсния изпит по химия и оценката от ДЗИ по български език и литература. Максималният бал е 42.00, а минималният – 21.00.

7.3. Балообразуването за специалностите **„Медицинска сестра“**, **„Акушерка“** и **„Лекарски асистент“** (ОКС **„Бакалавър“**) и за специалностите **„Рентгенов лаборант“**, **„Рехабилитатор“**, **„Помощник-фармацевт“**, **„Медицински лаборант“**, **„Инструктор диетично хранене“**, **„Инспектор по обществено здраве“**, **„Медицинска козметика“** и **„Медицински оптик“** (ОКС **„Професионален бакалавър“**) е сбор от учетворената оценка от конкурсния изпит по етика и удвоената оценка от ДЗИ по български език и литература. Максималният бал е 36.00, а минималният – 18.00.

7.4. При останали свободни бройки в указаните специалности от т. 7.3., местата се запълват от кандидати с балообразуване по диплома като сбор от удвоената оценка от ДЗИ по български език и литература, удвоената оценка по биология и удвоената оценка по химия от дипломата. Максималният бал и в двата варианта е 36.00, а минималният – 18.00.

7.5. Балообразуването за специалността „**Зъботехник**“ е възможно в два варианта – като:

- сбор от учетворената оценка от конкурсния изпит по скулптиране, оценката от изпита по етика и оценката от ДЗИ по български език и литература;
- сбор от утроената оценка от конкурсния изпит по скулптиране, оценката от ДЗИ по български език и литература, оценката по биология и оценката по химия от дипломата.

7.6. При липса на оценка от ДЗИ по български език и литература в дипломата за средно образование (дипломи, издадени преди 2008 г.), която участва в образуването на състезателния бал за дадена специалност, за балообразуваща се счита оценката от зрелостния изпит по български език и литература или от зрелостния изпит по общообразователна подготовка, ориентиран към проверка на компетентностите по български език и литература.

7.7. Когато в дипломата за средно образование са вписани две оценки по балообразуващ учебен предмет, като една от тях е ДЗИ, а другата – от курса на обучение, за балообразуваща оценка се счита оценката от ДЗИ.

7.8. Когато в образуването на състезателния бал участва оценката по учебния предмет **български език и литература**, но в дипломата за средно образование на лицето такава не е вписана, вместо нея за балообразуваща се взема оценката от успешно положен тест по български език, като минималното ниво от теста не може да е по-ниско от В2. Оценката от успешно положения тест, одитиран от Европейска езикова организация – партньор на Съвета на Европа, се приравнява към Отличен (6,00).

7.9. За кандидат-студенти, които през последните години на обучението си са били ученици в чуждестранни училища **не по-малко от 3 години**, когато в образуването на състезателния бал участва оценката от държавен зрелостен изпит по **български език и литература**, но в дипломата за средно образование на лицето такава не е вписана, вместо нея за балообразуваща се взема средноаритметичната оценка от зрелостния изпит по съответния чужд език, изучаван в държавата, и оценката от успешно положения тест по български език, одитиран от европейска езикова организация – партньор на Съвета на Европа.

7.10. Кандидат-студенти, които нямат в дипломата за средно образование оценка по учебен предмет, участваща в балообразуването за съответната специалност, имат възможност да валидират компетентности по този учебен предмет в съответствие с чл. 166., ал. 3. от Закона за предучилищното и училищното образование и при условията и реда на Наредба №11 за оценяване на резултатите от обучението на учениците. Оценката по съответния се удостоверява с документа по чл. 168., ал. 1., т. 2. от Закона за предучилищното и училищното образование и участва в образуването на състезателния бал.

7.11. На кандидат-студенти, станали лауреати на национални и международни олимпиади, се признава отличен 6,00 за съответния конкурсен изпит. Кандидат-студентите удостоверяват статута си на лауреати на национални и международни олимпиади с документ, издаден от Министерството на образованието и науката.

7.12. При липсваща компонента във формулата за балообразуване или при оценка от кандидатстудентския изпит, по-ниска от среден (3,00), не се формира бал за участие в класиране.

8. Класиране

8.1. Класирането за всички специалности се извършва **по низходящ ред на бала и по реда на** посочените от кандидата **желани специалности** и основание за прием.

8.2. Кандидатите се класират съгласно утвърдените от МОН места по специалности, които ще бъдат обявени след публикуване на решението на Министерския съвет, утвърждаващо броя на студентите за учебната 2026/2027 година.

8.3. График за класиране и записване

Класиране	Дата	Срок за записване
Първо класиране	14 юли 2026 г.	от 15.07. до 17.07.2026 г.
Второ класиране	21 юли 2026 г.	от 22.07. до 24.07.2026 г.
Трето класиране	28 юли 2026 г.	от 29.07. до 31.07.2026 г.

8.4. Следващи (след 3-то) класирания се правят при останали непълнени места.

8.5. Кандидат-студент, който е класиран в дадена специалност, има право:

- **да се запише за студент в обявения срок** (без значение по кое желание е класиран), като спазва процедурата по записване на студенти в т. 9.; **Записан кандидат-студент не участва** в следващи класирания, като се приема, че желанието му е удовлетворено и ще се обучава в специалността, в която е приет

или

- **да подаде в обявения срок декларация (онлайн)** за участие в следващо класиране (в случай, че не е приет по първа желана специалност). Кандидат-студент, подал декларация, участва в следващото класиране по реда на желаните специалности като запазва мястото си в специалността, в която вече е приет, в случай че не бъде класиран в по-желана специалност.

8.6. Класираните кандидат-студенти, които не са се записали в обявения срок или не са подали декларация за участие в следващо класиране, **отпадат** от участие в следващите класирания.

8.7. Кандидат-студенти, които **не са класирани, участват автоматично** в следващо класиране.

8.8. Класиранията се обявяват на официалния сайт на МУ-Пловдив: <http://mu-plovdiv.bg/>.

8.9. Кандидат-студентите се информират сами за резултатите от всички класирания, обявени в меню „Класирания“ на сайта <https://mu-plovdiv.bg/>, и през профилите си на платформата.

8.10. Кандидат-студентите, представили документи с невярно съдържание, попълнили неверни данни в кандидатстудентските документи с цел да заблудят приемната комисия и Ръководството на Университета, се отстраняват от участие в конкурса. Ако нарушението се открие след приемането, студентът се отстранява, независимо от курса на обучение, и се уведомяват съответните органи за търсене на наказателна отговорност.

8.11. В рамките на утвърдените места за прием на студенти МУ-Пловдив може да приеме при облекчени условия кандидат-студенти с намалена работоспособност от 70% и над 70%, военноинвалиди, кръгли си-

раци, както и майки с 3 и повече деца, които са успешно положили кандидат-студентските изпити, но неприети по общия ред. Кандидат-студентите, които желаят да ползват посочените привилегии, подават молба по образец до Ректора/Зам.-ректора, Председател на КСК за текущата година в срок до 26.07.2026 г. Молбите се разглеждат, удовлетворяват или не според нормите, определени в ЗВО и според държавните изисквания.

8.12. Близнаци, кандидатствали едновременно в едно и също професионално направление и успешно издържали конкурсните изпити, имат право – при условие че единият от тях е приет, другият близък да бъде записан в същото професионално направление и в същата специалност над държавния план-прием.

8.13. Кандидат-студенти, класирани с еднакъв бал на последното класиране, се приемат над държавния план-прием.

8.14. Всички непредвидени и нерешени от Справочника случаи се решават от Ректора на МУ-Пловдив след доклад на Зам.-ректора, Председател на КСК за текущата година.

9. Записване на новоприети студенти

9.1. Класираните кандидат-студенти се записват за студенти в МУ-Пловдив **присъствено в обявените срокове.**

9.2. Записващите се за студенти заплащат първата семестриална такса за обучение **онлайн** през профилите си за кандидатстване с банкова карта.

9.3. При отписване на записан студент до началото на учебната година може да се възстанови 80% от внесената семестриална такса.

9.4. При записването си за студенти, кандидат-студентите **представят в съответните учебни отдели** следните документи:

- **комплект попълнени документи за записване;**
- лична карта;
- диплома – оригинал и копие за завършено средно образование. Оригиналът се връща след проверка;
- снимки – 4 броя, формат 4/5 см.

9.5. Адреси на Учебните отдели по специалности са:

- **„Медицина“** – сградата на Университетския информационен център, 2-ри етаж, бул. „Васил Априлов“ № 15 А;
- **„Фармация“** – сградата на Фармацевтичния факултет, 2-ри етаж, бул. „Васил Априлов“ № 15 А;
- **„Дентална медицина“** – сградата на Факултета по дентална медицина, бул. „Христо Ботев“ № 3;
- **„Медицинска сестра“, „Акушерка“, „Лекарски асистент“, „Медицинска сестра“** (обучение в Пазарджик), **„Акушерка“** (обучение в Пазарджик) и **„Лекарски асистент“** (обучение в Пазарджик) – сградата на Факултета по обществено здраве, бул. „Васил Априлов“ № 15 А;
- **„Помощник фармацевт“, „Медицински лаборант“, „Рентгенов лаборант“, „Рехабилитатор“, „Инспектор по обществено здраве“, „Зъботехник“, „Инструктор диетично хранене“, „Медицински оптик“ и „Медицинска козметика“** – сградата на Медицински колеж, ул. „Братя Бъкстон“ № 120.

III. СПЕЦИАЛНОСТИ

Кандидат-студент може да подаде документи за обучение в дадена специалност след полагане на кандидатстудентски **изпити (съгл. Таблица 1)** и формиране на състезателен **бал (съгл. Приложение 1)**.

1. Медицина

Факултет: Медицински
Професионално направление: Медицина
Образователно-квалификационна степен: Магистър
Форма на обучение: редовна
Срок на обучение: 6 год. (12 семестъра)
Професионална квалификация: Магистър-лекар

Анотация на специалността

Медицинският факултет (МФ) на МУ-Пловдив има дългогодишни традиции в обучението на студенти по специалност „Медицина“ и провежда обучението на студенти на български и английски език. Обучението по специалността е организирано в съответствие със стратегическите цели на висшето училище. Главна цел на МФ на МУ-Пловдив е подготовката на висококвалифицирани специалисти с висше медицинско образование, способни да прилагат и развиват научно-медицинските знания и умения във всички области на здравеопазването.

МФ на МУ-Пловдив осигурява редовна форма на обучение с продължителност 6 години и включва предклинични и клинични дисциплини с продължителност 10 семестъра, клиничен стаж, следвани от едногодишен преддипломен стаж в реалната работна среда. Преддипломният стаж е планиран и организиран така, че да осигури висока професионална подготовка в областта на пет различни специалности и насърчава усвояването на ключови компетентности в областта на професионалната квалификация. Всички учебни програми се актуализират и оптимизират в съответствие със съвременното развитие на специалността и в съответствие с променящите се изисквания на практиката и европейските норми и стандарти. Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на студентите в процеса на обучение на съответната специалност от регулираните професии.

Паралелно с класическите методи за обучение МФ на МУ-Пловдив въвежда, поддържа и развива съвременни форми на преподаване на учебния материал посредством модерни учебнотехнически средства и

информационни технологии. Прилагат се интерактивни подходи, които способстват за развитие на комуникативните умения и са важен стимул за мотивацията и активната позиция на студентите в процеса на обучение. Ръководството на МФ стимулира и подкрепя НИД на студентите по медицина и създава условия за тяхното участие в кръжоци, проекти и форуми, семинари.

Обучението на студентите по медицина в МФ на МУ-Пловдив се извършва от висококвалифицирани преподаватели, които са експерти в своите области. Това е предпоставка за изграждане на квалифицирани, конкурентоспособни и мотивирани кадри, които се реализират успешно както на национално, така и на международно ниво.

2. Дентална медицина

Факултет по дентална медицина

Професионално направление: Дентална медицина

Образователно-квалификационна степен: Магистър

Форма на обучение: редовна

Срок на обучение: 5 год. (10 сем. + 9 мес. преддипломен стаж)

Професионална квалификация: Магистър-лекар по дентална медицина

Анотация на специалността

Специалността „Стоматология“ е разкрита към Висш медицински институт – Пловдив през 1970 г. с акт на Министерски съвет на Република България. От 1974 г. се създава Стоматологичен факултет като самостоятелна учебна и лечебна структура на ВМИ. От октомври 2006 г. Факултетът по дентална медицина се помещава в нова и съвременна сграда, намираща се в подножието на Младежкия хълм.

Във Факултета по дентална медицина се провежда обучение на български и на английски за чуждестранни студенти. Учебният план и програми, организацията на обучението и контролът на придобитите знания и умения съответстват на Директивите на Европейския съюз и съхраняват богатите традиции и опит на Факултета в областта на денталното образование.

От 2018 г. Факултетът по дентална медицина съвместно с РК на Българския зъболекарски съюз – Пловдив организира Научен конгрес „Наука и практика – ръка за ръка“, в който се включват дентални лекари от цялата страна.

От 2020 г. към Факултета по дентална медицина е учреден Център „Подем“ за продължаващо обучение на лекари по дентална медицина чрез курсове и лекции.

Непрекъснато се обновява апаратурата в клиничните зали, с което се подобряват условията за учебна работа.

Факултетът разполага с отлично оборудвани лекционни, фантомни, предклинични и клинични зали.

Изцяло е обновено оборудването във фантомните зали и зъботехническото звено.

3. Фармация

Факултет: Фармацевтичен

Професионално направление: Фармация

Образователно-квалификационна степен: Магистър

Форма на обучение: редовна

Срок на обучение: 5 год. (9 семестъра + 6 мес. преддипломен стаж)

Професионална квалификация: Магистър-фармацевт

Анотация на специалността

Фармацевтичният факултет е обособен като основно звено в структурата на МУ-Пловдив през 2006 г. Мисията на специалност „Фармация” е да осигури цялостно и модерно фармацевтично образование, което да предостави на обучаващите се студенти знания, умения и етични ценности в съответствие с европейски и световни стандарти.

Обучението по специалността се провежда на български и английски език. Задължителните дисциплини (фундаментални и специални) са разпределени от 1. до 9. семестър в логическа последователност и взаимовръзка. Избираемите учебни дисциплини са съобразени с изискването да осигуряват допълнителна специализирана подготовка. Придобитата диплома е валидна на територията на Европейския съюз. На дипломираните се студенти се издава Европейско дипломно приложение на английски език, съгласувано с наличния Държавен стандарт. Дипломата дава възможност за следдипломно обучение и придобиване на специалност, както и за продължаващо обучение с цел придобиване на образователна и научна степен „Доктор”.

Професионалната квалификация на завършилите магистър-фармацевти им позволява да работят в аптеки от открит тип и болнични аптеки, във фармацевтични фирми и представителства, производствени предприятия и дистрибуция на лекарствени продукти, държавни органи и институции, свързани с осъществяване на лекарствената политика и държавния контрол върху лекарствените продукти, в съсловни организации, в контролно-аналитични лаборатории, научноизследователски и клинични лаборатории.

4. Медицинска сестра

Факултет по обществено здраве

Професионално направление: Здравни грижи

Образователно-квалификационна степен: Бакалавър

Форма на обучение: редовна

Срок на обучение: 4 год. (6 сем. + 2 сем. преддипломен стаж)

Професионална квалификация: Медицинска сестра

Анотация на специалността

Специалността „Медицинска сестра“ е открита през 1942 г. и е в групата **регулирани професии от професионално направление „Здравни грижи“**. Обучението има за цел подготовка на висококвалифицирани специалисти по здравни грижи. То е съобразено с Европейските изисквания за получаване на образователна степен **„Бакалавър“** и **Наредбата за Единните държавни изисквания (ЕДИ) на МОН** за придобиване на висше образование по специалност „Медицинска сестра“, определяща съдържанието на професионалната компетентност и на видовете дейности, които студентите трябва да овладеят.

За студенти се приемат кандидати, завършили средно образование и положили успешно писмен конкурсен изпит по етика, определен от Правилника за прием на студенти в Университета, който ежегодно се актуализира и утвърждава от Академичния съвет.

Обучението се провежда в редовна форма с продължителност 4 учебни години, съответстващи на 8 семестъра. То включва теоретична и практическа подготовка. Теоретичната подготовка се осъществява чрез задължителни, избираеми и факултативни учебни дисциплини под формата на лекции, семинари и практически упражнения в рамките на 6 семестъра. Практическата подготовка се реализира чрез учебна (клинична) практика и преддипломен стаж.

По време на подготовката си студентите получават необходимите знания и формират умения за прилагане на качествени сестрински грижи, свързани с теоретични и практически основи на общите и специалните сестрински грижи, промоция на здравето, профилактика и лечение на заболяванията в болнична и извънболнична помощ, заведения за отглеждане и възпитание на деца, училищни кабинети, домове за възрастни и стари и хора и други социални заведения, чужд език, съвременни информационни и комуникационни технологии в системата на здравеопазване.

Придобитият обем теоретични знания и практически умения позволяват на дипломантите да работят самостоятелно или в екип, в различни сектори на здравната система: лечебни заведения за извънболнична и болнична помощ, в т.ч. центрове за спешна медицинска помощ, центрове за трансфузионна хематология, центрове за психично здраве, домове за медико-социални грижи, хосписи, РЗИ, НЗОК, училищни здравни кабинети и др.

Получената подготовка дава възможност на придобилите ОКС „Бакалавър“ с професионална квалификация „Медицинска сестра“ да продължат обучението си в магистърски програми: „Управление на здравните грижи“, „Обществено здраве и здравен мениджмънт“, „Мениджмънт на медико-социалните дейности и обществено здраве“ и докторантска програма „Управление на здравните грижи“ към професионално направление 7.4. Обществено здраве.

5. Акушерка

Факултет по обществено здраве

Професионално направление: Здравни грижи

Образователно-квалификационна степен: Бакалавър

Форма на обучение: редовна

Срок на обучение: 4 год. (6 сем. + 2 сем. преддипломен стаж)

Професионална квалификация: Акушерка

Анотация на специалността

Специалността „Акушерка“ е открита през 1945 г. и е в групата **регулирани професии от професионално направление „Здравни грижи“**. Обучението има за цел подготовка на висококвалифицирани специалисти по здравни грижи. То е съобразено с Европейските изисквания за получаване на образователна степен **„Бакалавър“** и **Наредбата за Единните държавни изисквания (ЕДИ) на МОН** за придобиване на висше образование по специалност „Акушерка“, определяща съдържанието на професионалната компетентност и на видовете дейности, които студентите трябва да овладеят.

Основната задача на специалността е да формира здравни професионалисти, притежаващи необходимите компетенции, за да работят във всички структури на здравеопазването, насочени към профилактичните, промотивните, диагностичните, медико-социалните и лечебните грижи за бременни, раждащи, родилки, новородени, жени с гинекологични заболявания и техните семейства.

За студенти се приемат кандидати, завършили средно образование и положили успешно писмен конкурсен изпит по етика, определен от Правилника за прием на студенти в Университета, който ежегодно се актуализира и утвърждава от Академичния съвет.

Обучението се провежда в редовна форма с продължителност 4 учебни години, съответстващи на 8 семестъра. Бакалавърската програма е ориентирана в две направления: теоретично обучение и практическа подготовка.

Специалната подготовка на дипломантите им позволява да работят в лечебни заведения за доболнична помощ, лечебни заведения за болнична помощ, онкологични болници, домове за медико-социални грижи, хосписи, административни институции, служба по трудова медицина, служби за опазване на общественото здраве, здравноосигурителни фондове и организации, научноизследователски центрове, медицински институции, държавни ведомства и неправителствени организации, самостоятелно – при липса на патология да осъществява превантивна и промотивна дейност.

Получената подготовка дава възможност на придобилите ОКС „Бакалавър“ с професионална квалификация „Акушерка“ да продължат обучението си в магистърски програми: „Управление на здравните грижи“, „Обществено здраве и здравен мениджмънт“, „Мениджмънт на медико-социалните дейности и обществено здраве“ и докторантска програма „Управление на здравните грижи“ към професионално направление 7.4. Обществено здраве.

6. Лекарски асистент

Факултет по обществено здраве

Професионално направление: Здравни грижи

Образователно-квалификационна степен: Бакалавър

Форма на обучение: редовна

Срок на обучение: 4 год. (6 сем. + 2 сем. преддипломен стаж)

Професионална квалификация: Лекарски асистент

Анотация на специалността

Специалността „Лекарски асистент“ е открита през 2020 г. и е в групата на **регулирани професии** от **професионално направление „Здравни грижи“**. Обучението на студентите се провежда съгласно учебен план и програми, съобразени с Европейските изисквания за по-

лучаване на образователна степен „Бакалавър” и Наредбата за Единните държавни изисквания (ЕДИ) на МОН за придобиване на висше образование по специалност „Лекарски асистент“, определяща съдържанието на професионалната компетентност и на видовете дейности, които студентите трябва да овладеят.

За студенти се приемат кандидати, завършили средно образование и положили успешно писмен конкурсен изпит по етика, определен от Правилника за прием на студенти в университета, който ежегодно се актуализира и утвърждава от Академичния съвет.

Обучението се провежда в редовна форма с продължителност 4 учебни години, съответстващи на 8 семестъра. Бакалавърската програма е ориентирана в две направления: теоретично обучение и практическа подготовка.

Завършилите специалността „Лекарски асистент“ могат да извършват самостоятелно или в екип под ръководството на лекар квалифицирана и компетентна медицинска помощ при всякакви условия. Лекарският асистент може да се реализира: в звената на ЦСМП и НМП като асистент на лекаря в състава на спешния екип или като самостоятелен екип; като помощник на общопрактикуващия лекар; като помощник на лекаря в специализираните екипи; като помощник на лекаря анестезиолог в анестезиологичния екип; в заведенията за хематология и трансфузиология; в заведенията за социални грижи, в социалните домове; в медико-физкултурните диспансери и спортните зали; в училищните здравни пунктове; в детските градини и др.

Дипломираните по специалността „Лекарски асистент“ могат да продължат образованието си в магистърски програми по „Управление на здравните грижи“, „Обществено здраве и здравен мениджмънт“, „Мениджмънт на медико-социалните дейности и обществено здраве” и в докторантска програма „Управление на здравните грижи” към професионално направление 7.4. Обществено здраве.

7. Помощник-фармацевт

Медицински колеж

Професионално направление: Здравни грижи

Образователно-квалификационна степен: Проф. бакалавър

Форма на обучение: редовна

Срок на обучение: 3 год. (6 семестъра)

Професионална квалификация: Помощник-фармацевт

Анотация на специалността

Специалността „Помощник-фармацевт“ е открита през 1961 г. Обучението на студентите се провежда съгласно учебен план и програми, отговарящи на европейските и световните стандарти.

Основна задача на обучението е подготовка на специалисти с висока квалификация в сферата на лекарствата, любов към хуманната им професия и стремеж към изучаването на новостите в областта на фармацевцията.

Завършилите специалността могат да участват активно в разпространението и снабдяването с лекарства, в отпускането на лекарствени форми, билкови смеси, козметични средства, диетични продукти, санитарно-хигиенни материали и др. Помощник-фармацевтите се реализират в аптеки/болнични аптеки, аптечни складове, галеново-фасовъчни лаборатории, фармацевтично производство, дрогерии, научноизследователски институти, в клинични и токсикологични лаборатории и санитарни магазини.

Получената подготовка дава възможност на придобилите ОКС „Професионален бакалавър“ с професионална квалификация „Помощник-фармацевт“ да продължат образованието си за придобиване на ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“ в ПН 7.5. „Здравни грижи“ и да повишават квалификацията си в други форми на следдипломно обучение.

8. Медицински лаборант

Медицински колеж

Професионално направление: Здравни грижи

Образователно-квалификационна степен: Проф. бакалавър

Форма на обучение: редовна

Срок на обучение: 3 год. (6 семестъра)

Професионална квалификация: Медицински лаборант

Анотация на специалността

Специалността „Медицински лаборант“ е открита през 1961 г. Обучението на студентите се провежда съгласно учебен план и програми, отговарящи на европейските и световните стандарти.

Основна задача на обучението е подготовката на широкопрофилни медицински специалисти с професионална компетентност в областта на лабораторната медицина. Усвоените знания и умения се прилагат в из-

вършването на медиколабораторни анализи на различни видове биологичен материал – секрети, телесни течности, тъканни проби и др., за целите на профилактиката, диагностиката и лечението на заболяванията.

Завършилите специалността намират реализация в диагностичните и специализирани лаборатории на лечебните заведения от извънболничната и болничната помощ, както и в друг вид лаборатории от системата на здравеопазването или друг обществен сектор.

Получената подготовка дава възможност на придобилите ОКС „Професионален бакалавър“ с професионална квалификация „Медицински лаборант“ да продължат образованието си за придобиване на ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“ в ПН 7.5. „Здравни грижи“ и да повишават квалификацията си в други форми на следдипломно обучение.

9. Рентгенов лаборант

Медицински колеж

Професионално направление: Здравни грижи

Образователно-квалификационна степен: Проф. бакалавър

Форма на обучение: редовна

Срок на обучение: 3 год. (6 семестъра)

Професионална квалификация: Рентгенов лаборант

Анотация на специалността

Специалността е открита през 1972 г. Обучението на студентите се провежда съгласно учебен план и програми, отговарящи на европейските и световните стандарти.

Основна задача на специалността е подготовката на рентгенови лаборанти с необходимите познания по медицински, физико-технически, радиологични, социално-хуманитарни и други науки.

Завършилите специалността могат да изпълняват дейности в образната диагностика, нуклеарната медицина, лъчелечението и други области с приложение на източници на йонизиращи лъчения, като подпомагат диагностичния и лечебния процес.

Получената подготовка дава възможност на придобилите ОКС „Професионален бакалавър“ с професионална квалификация „Рентгенов лаборант“ да продължат образованието си за придобиване на ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“ в ПН 7.5. „Здравни грижи“ и да повишават квалификацията си в други форми на следдипломно обучение.

10. Рехабилитатор

Медицински колеж

Професионално направление: Здравни грижи

Образователно-квалификационна степен: Проф. бакалавър

Форма на обучение: редовна

Срок на обучение: 3 год. (6 семестъра)

Професионална квалификация: Рехабилитатор

Анотация на специалността

Специалността е открита през 1973 г. Обучението на студентите се провежда съгласно учебен план и програми, отговарящи на европейските и световните стандарти.

Основна задача на обучението е подготовка на медицински специалисти, които владеят и прилагат естествените и преформираните физикални фактори в областите: кинезитерапия, светлолечение, електролечение, балнеотерапия, климатолечение.

Завършилите специалността могат да се реализират в отделения по физикална терапия и рехабилитация, болници за активно лечение, ДКЦ, хосписи, социални домове, *домове за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителски грижи*, спортни центрове, фитнес зали и клубове. Специалистите участват в комплексната профилактика, лечението и рехабилитацията при всички видове заболявания, а също и в мероприятия, насочени към укрепване на здравето и рекреацията.

Получената подготовка дава възможност на придобилите ОКС „Професионален бакалавър“ с професионална квалификация „Рехабилитатор“ да продължат образованието си за придобиване на ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“ в ПН 7.5 „Здравни грижи“ и да повишават квалификацията си в други форми на следдипломно обучение.

11. Зъботехник

Медицински колеж

Професионално направление: Здравни грижи

Образователно-квалификационна степен: Проф. бакалавър

Форма на обучение: редовна

Срок на обучение: 3 год. (6 семестъра)

Професионална квалификация: Зъботехник

Анотация на специалността

Специалността е открита през 1974 г. Обучението на студентите се провежда съгласно учебен план и програми, отговарящи на европейските и световните стандарти. Обучението по специалността отговаря на Закона за висшето образование на Република България и единните държавни изисквания. Професията „Зъботехник“ е регулирана според националната класификация на професиите и длъжностите с код 32145001.

Основната задача на специалността е подготовка на кадри, работещи в екип с лекар по дентална медицина, като изработват медицински изделия, свързани с рехабилитацията на дъвкателния апарат. Студентите получават необходимите познания по общомедицински, физикотехнически, стоматологични, социално-хуманитарни и други науки.

Завършилите специалността се реализират в самостоятелни медикотехнически лаборатории, в които изработват медицински изделия, планирани от екип лекар по дентална медицина – зъботехник, като зъбни протези, ортодонтски апарати и ортопедични шини.

Получената подготовка дава възможност на придобилите ОКС „Професионален бакалавър“ с професионална квалификация „Зъботехник“ да продължат образованието си за придобиване на ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“ в ПН 7.5 „Здравни грижи“ и да повишават квалификацията си в други форми на следдипломно обучение.

12. Инспектор по обществено здраве

Медицински колеж

Професионално направление: Здравни грижи

Образователно-квалификационна степен: Проф. бакалавър

Форма на обучение: редовна

Срок на обучение: 3 год. (6 семестъра)

Професионална квалификация: Инспектор по обществено здраве

Анотация на специалността

Специалността е открита през 2000 г. Обучението на студентите се провежда съгласно учебен план и програми, отговарящи на европейските и световните стандарти.

Основна задача на специалността е подготовка на инспектори по обществено здраве с необходимите познания по специални, медико-биологични, хуманитарни, социални и други науки, даващи им възможност

да осъществяват профилактика и здравен контрол в областта на комуналната хигиена, хигиената на труда, хигиената на храненето, хигиената на детско-юношеската възраст и епидемиологията.

Завършилите специалността могат да се реализират във всички оперативни отдели и дирекции в РЗИ, в областни дирекции по безопасност на храните, в служби по трудова медицина, във вътрешен одит по НАССР във всички предприятия за производство на храни, в лечебни заведения за болнична и извънболнична помощ в звено за контрол на ВБИ и надзор на дезинфекция и стерилизация, като специалисти по БЗР в промишлени предприятия, както и като специалисти по дезинсекция и дератизация в специализирани служби, граничен здравен контрол и други ведомствени и неправителствени организации.

Получената подготовка дава възможност на придобилите ОКС „Професионален бакалавър“ с професионална квалификация „Инспектор по общественото здраве“ да продължат образованието си за придобиване на ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“ в ПН 7.5 „Здравни грижи“ и да повишават квалификацията си в други форми на следдипломно обучение.

13. Инструктор по диетично хранене

Медицински колеж

Професионално направление: Здравни грижи

Образователно-квалификационна степен: Проф. бакалавър

Форма на обучение: редовна

Срок на обучение: 3 год. (6 семестъра)

Професионална квалификация: Инструктор по диетично хранене

Анотация на специалността

Специалността е открита през 2015 г. Обучението на студентите се провежда съгласно учебен план и програми, отговарящи на европейските и световните стандарти.

Основната задача на специалността е подготовка на инструктори по диетично хранене, притежаващи необходимите общи и специализирани медицински знания за храненето като биологичен и социален процес, за храните като елемент на околната среда.

Завършилите специалността притежават професионална компетентност, която им дава възможност за успешна реализация в детски кухни, детски и учебни заведения, лечебни заведения, уелнес и СПА центрове, кетърингови фирми и други.

Получената подготовка дава възможност на придобилите ОКС „Професионален бакалавър“ с професионална квалификация „Инструктор по диетично хранене“ да продължат образованието си за придобиване на ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“ в ПН 7.5 „Здравни грижи“ и да повишават квалификацията си в други форми на следдипломно обучение.

14. Медицинска козметика

Медицински колеж

Професионално направление: Здравни грижи

Образователно-квалификационна степен: Проф. бакалавър

Форма на обучение: редовна

Срок на обучение: 3 год. (6 семестъра)

Професионална квалификация: Медицински козметик

Анотация на специалността

Специалността е открита през 2015 г. Обучението на студентите се провежда съгласно учебен план и програми, отговарящи на европейските и световните стандарти.

Основната задача на специалността е подготовката на медицинските козметици за формиране на знания, умения и навици в областта на дерматологията, медицинската козметика и козметологията за прилагане на всички съвременни методи, средства и процедури, съобразени с кожата, възрастта и пола на пациента.

Завършилите притежават професионални умения, даващи им възможност да изпълняват различни дейности за поддържане на здравето на кожата, подбор на необходимите медико-профилактични, физиотерапевтични и лечебни процедури, които да подобряват кожата, да коригират нейните несъвършенства и да забавят възрастовите промени.

Получената подготовка дава възможност на придобилите ОКС „Професионален бакалавър“ с професионална квалификация „Медицинска козметика“ да продължат образованието си за придобиване на ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“ в ПН 7.5 „Здравни грижи“ и да повишават квалификацията си в други форми на следдипломно обучение.

15. Медицински оптик

Медицински колеж

Професионално направление: Здравни грижи

Образователно-квалификационна степен: Проф. бакалавър

Форма на обучение: редовна

Срок на обучение: 3 год. (6 семестъра)

Професионална квалификация: Медицински оптик

Анотация на специалността

Специалността се открива през 2025 г. Обучението на студентите ще се провежда съгласно учебен план и програми, отговарящи на европейските и световните стандарти.

Основната задача на специалността е подготовката на медицинските оптици за формиране на знания, умения и навици в областта на поддържане на здравето на окото, подбора на необходимите медико-профилактични и офталмологични процедури с цел профилактика и лечение на очни заболявания, както и забавяне на възрастовите промени, настъпващи в зрителната сетивна система.

Завършилите притежават професионални умения, даващи им възможност да изпълняват различни дейности за поддържане на здравето на окото, подбора на необходимите медико-профилактични и лечебни процедури, които да подобряват и забавят възрастовите промени в зрителния орган.

Получената подготовка дава възможност на придобилите ОКС „Професионален бакалавър“ с професионална квалификация „Медицински оптик“ да продължат образованието си за придобиване на ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“ в ПН 7.5 „Здравни грижи“ и да повишават квалификацията си в други форми на следдипломно обучение.

IV. ПРОГРАМИ НА КОНКУРСНИТЕ ИЗПИТИ

1. Биология

1.1. Програма за подготовка

№	Тема
Част А. (включва учебно съдържание от програмата за 8-ми клас на СУ)	
1.	Клетка и тъкани. Жизнени процеси при човека.
2.	Храносмилателна система. Устройство и функции на устната кухина, гълтача, хранопровода и стомаха.
3.	Устройство и функции на червата. Храносмилателни жлези.
4.	Дихателна система. Устройство и функция на дихателните органи.
5.	Отделителна система. Устройство и функции на отделителната система.
6.	Сърдечносъдова система. Устройство на сърце и кръвоносни съдове, кръвообращение.
7.	Сърдечна дейност.
8.	Кръв – формени елементи, кръвна плазма, кръвни групи.
9.	Защита на организма. Имунитет.
10.	Опорно-двигателна система. Устройство и свързване на костите. Кости на главата.
11.	Кости и свързване на туловището и крайниците.
12.	Скелетни мускули.
13.	Физиология на скелетните мускули.
14.	Полова система. Устройство и функции на половите органи.
15.	Регулация и хомеостаза. Нервна система. Устройство и функции на нервната система.
16.	Устройство и функции на гръбначния мозък.
17.	Главен мозък. Устройство и функции на мозъчния ствол.
18.	Устройство и функции на малкия и крайния мозък.
19.	Функции на мозъчната нервна дейност.
20.	Ендокринна система. Устройство, функции и нарушения на хипофиза, епифиза и щитовидна жлеза.
21.	Тимус, околощитовидни жлези, задстомашна жлеза, надбъбречни и полови жлези.
22.	Обща сетивност. Вкусова и обонятелна сетивност.
23.	Зрителна сетивност.
24.	Слухово-равновесна сетивност.
25.	Кожа. Терморегулация.
Част Б. (включва учебно съдържание от програмата за 9-ти клас на СУ)	
1.	Органични съединения. Липиди. Въглехидрати.
2.	Белтъци – химичен състав и строеж, структура, свойства и функции.
3.	Нуклеинови киселини – химичен състав и строеж, ДНК и РНК – структура и функции.
4.	Вируси.
5.	Прокариотна клетка.
6.	Еукариотна клетка. Клетъчна мембрана.
7.	Цитоплазма. Едномембранни цитоплазмени органели.
8.	Двумембранни и немембранни цитоплазмени органели. Включения.

9.	Клетъчно ядро.
10.	Генетични процеси. Репликация на ДНК.
11.	Реализация на генетичната информация – транскрипция и трансляция.
12.	Метаболизъм – обща характеристика.
13.	Катаболитни процеси.
14.	Дихателни вериги. Окислително фосфорилиране.
15.	Възпроизводство на клетката. Митотичен цикъл. Кариотип.
16.	Мейоза.
Част В. (включва учебно съдържание от програмата за 10-ти клас на СУ)	
1.	Развитие на генетиката като наука. Предмет, задачи и основни понятия.
2.	Основни закономерности на унаследяването. Монохбридно кръстосване.
3.	Дихибридно и анализиращо кръстосване. Закони на Мендел.
4.	Взаимодействия на гените. Алелни взаимодействия.
5.	Неалелни взаимодействия.
6.	Изменчивост. Модификационна изменчивост.
7.	Генотипна изменчивост. Мутации.
8.	Генетични аномалии и болести при човека. Хромозомни аномалии и болести.
9.	Същност и форми на размножаване при животните.
10.	Гаметогенеза и оплождане.
11.	Индивидуално развитие.
12.	Популация и вид.
13.	Биоценоза – същност и състав.
14.	Екосистема – структура и функциониране.
15.	Биотични фактори. Вътревидови и междувидови взаимоотношения.
16.	Теория на Дарвин за еволюцията на организмите. Изменчивост и наследственост. Изкуствен отбор.
17.	Съвременна теория за еволюцията. Микроеволюция.
18.	Критерии за вид.
19.	Макроеволюция.
20.	Основни насоки и пътища на еволюцията.
21.	Сравнителноанатомични, сравнителнофизиологични, сравнителноембриологични и молекулни доказателства за еволюцията.
22.	Палеонтологични доказателства за еволюцията.
Част Г. (включва учебно съдържание от програмата за профилирана подготовка на СУ)	
1.	Тъкани при животните и човека. Епителна и съединителна тъкан (Издателство „Педагог 6“).
2.	Нервна и мускулна тъкан (Издателство „Педагог 6“).
3.	Генетичен код (Издателство „Клет България“).
4.	Клетъчна смърт. Апоптоза. Некроза. Препрограмиране (Издателство „Клет България“).
5.	Стволови клетки (Издателство „Педагог 6“).

1.2. Методически указания

Конкурсният изпит по биология е писмен и се провежда в продължение на **3 астрономически часа**. За това време кандидат-студентите решават тест върху материала от 8., 9. и 10. клас и профилирана подготовка. Тестът включва 8 типови задачи по

подобие на тези в сборниците с тестове по биология за кандидат-студенти, издание на МУ-Пловдив. Тестът е изцяло съобразен с учебния материал за общообразователна подготовка в първо ниво на гимназиалното обучение и включва избрани теми от профилираната подготовка.

В деня на изпита ще се изтеглят на случаен принцип:

- Комбинация от три въпроса, които изискват разширен отговор от 8., 9., 10. клас или избрани теми от профилираната подготовка (по подобие на VIII задача „Описете или обяснете“ от сборника за кандидат-студенти).
- Една комбинация (от I до VII задача), съдържаща тестови въпроси.

Въпросите ще бъдат подбрани така, че пълни отговори на всички изпитни задачи да могат да се дадат в рамките на предвиденото време.

Писменият изпит трябва да покаже уменията на кандидат-студента да си служи свободно с учебния материал, да обяснява задълбочено и вярно включените факти, явления и закономерности, и да разкрива добра езикова култура.

Тестът по биология се оценява по точкова система, която се преизчислява в окончателна оценка.

1.3. Литературни източници

С оглед на големия брой учебници, одобрени в системата за средното образование се препоръчва като **основни източници** да бъдат използвани следните **учебници по биология и здравно образование**:

- В. Ишев, М. Николова, М. Панайотова, И. Михова-Нанкова. Биология и здравно образование за 8. клас. Издателство „Просвета“, 2017.
- В. Ишев, М. Панайотова, И. Михова-Нанкова. Биология и здравно образование за 9. клас. Издателство „Просвета“, 2018.
- В. Ишев, З. Ваклева, Л. Боева. Биология и здравно образование за 10. клас. Издателство „Просвета“, 2019.
- Н. Цанова, С. Томова. Клетката – елементарна биологична система. Модул 1 профилирана подготовка за 11. клас. Издателство „Педагог 6“, 2020.
- Х. Гагов, И. Хаджиали, И. Саздова, Г. Чанева. Многоклетъчна организация на биологичните системи. Модул 2 профилирана подготовка за 11. клас. Издателство „Педагог 6“, 2021.
- В. Овчаров, К. Йотовска, М. Христова. Биология и здравно образование. Профилирана подготовка. Модул 1. Клетката – елементарна биологична система. Издателство „Клет България“, 2019.
- В. Александров, М. Казакова, В. Низамов, Х. Радева, В. Сарафян, Я. Феодорова, М. Филипова. Под редакцията на В. Сарафян. Тестове по биология за кандидат-студенти (анатомия и физиология). ISBN 978-619-7085-36-5, МУ-Пловдив, 2014, 2015, 2021.
- В. Александров, М. Казакова, В. Низамов, Х. Радева, В. Сарафян, Я. Феодорова, М. Филипова. Под редакцията на В. Сарафян. Тестове по биология за кандидат-студенти (биология на клетката и екология). ISBN 978-954-9549-94-2, МУ-Пловдив, 2013, 2015.
- В. Александров, М. Казакова, В. Низамов, В. Сарафян, Я. Феодорова, М. Филипова. Под редакцията на В. Сарафян. Тестове по биология за кандидат-студенти (генетика и еволюция). ISBN 978-619-7085-34-1, МУ-Пловдив, 2014, 2015.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

Всички други одобрени от МОН учебници по биология и здравно образование за обучение в 8, 9, 10 и 11 клас (задължителна в изданията от 2018 г. до сега и профилирана подготовка).

2. Химия

2.1. Програма за подготовка

№	Тема
1.	Химична връзка и строеж на веществото Ковалентна връзка – начин на образуване и видове (проста и сложна, полярна и неполярна). Характеристики на ковалентната връзка – насоченост, полярност, енергия на връзката, дължина и насищаемост. Йонна връзка. Предсказване вида на химичната връзка чрез електроотрицателността на елементите. Донорно-акцепторна връзка, метална връзка, водородна връзка, междумолекулни взаимодействия. Връзка между вид на химичната връзка и полярност на молекулите, агрегатно състояние и физични свойства на веществата.
2.	Химична кинетика Основни понятия: скорост на химичната реакция, кинетично уравнение, скоростна константа. Енергетичен ход на химичната реакция, активираща енергия, ендо- и екзотермични реакции. Зависимост на скоростта на химичните реакции от: природата и концентрацията на реагиращите вещества, температурата и катализаторите. Катализатори и катализа, видове катализа. Механизъм на хомогенното и хетерогенното каталитично действие. Особенности на биокатализата и биокатализаторите.
3.	Химично равновесие Необратими и обратими реакции, установяване на химично равновесие. Характеристики на химичното равновесие. Равновесна константа на хомогенни и хетерогенни реакции и фактори, които влияят върху химичното равновесие и равновесна константа. Принцип на Льо Шателие–Браун.
4.	Разтвори Класификация на разтворите: ненаситен, наситен и преситен разтвор. Начини за изразяване на концентрацията на разтворите – масова част и молна концентрация на разтвореното вещество. Механизъм на разтварянето и фактори, от които зависи разтворимостта на веществата. Свойства на разтворите: промяна на парното налягане, температурите на кипене и замръзване на разтвора. Дифузия и осмоза; биологично значение на осмозата.
5.	Разтвори на електролити Електролити и неелектролити, механизъм на електролитната дисоциация. Степен на електролитна дисоциация, силен и слаб електролит, дисоциационна константа. Киселини, основи и соли според теорията на Арениус; теория на Брьонстед и Лаури за киселини и основи. Понятие за Люисови киселини и основи. Дисоциация на водата и рН. Условия за протичане на йонообменни реакции. Хидролиза на соли.
6.	Окисление и редукция Степен на окисление на атомите. Основни понятия: окислител, редуктор, окисление, редукция, електронен баланс и изравняване на окислително-редукционни реакции. Окислително-редукционни свойства на елементите. Ред на относителна активност на металите. Електролизни процеси в стопилка и разтвор; приложения на електролизата.
7.	Химия на елементите и техните съединения Метали и неметали; s-, p- и d-елементи. Взаимодействие на металите с кислород, водород, неметали, вода, киселини, основи и соли. Взаимодействие на неметалите с кислород, водород, други неметали и метали. Химични свойства на основните и киселинните оксиди, основите и киселините. Амфотерни оксиди и хидроксиди – химични отношения.

№	Тема
8.	<p>Структурна теория</p> <p>Основни понятия: прави, разклонени, ациклични и циклични въглеродни вериги, пълни и съкратени структурни формули. Хибридизация на въглеродния атом. Видове връзки в органичните съединения, σ-, π- и делокализирани връзки. Структурни (конституционни) изомери на мастни и ароматни съединения</p> <p>Взаимно влияние на атомите в органичните молекули – електронни ефекти, понятие за радикали, електрофили и нуклеофили.</p> <p>Пространствен строеж на органичните съединения. Основни понятия в стереохимията – стереогенен въглероден атом, рацемична смес, енантиомер, специфичен ъгъл на въртене. Представяне на пространствени (стерео) изомери чрез клиновидни формули или Фишерови проекционни формули. Представяне на пространствени изомери при съединения с двойни връзки.</p>
9.	<p>Въглеродороди и халогенопроизводни на въглеродородите</p> <p>Въглеродороди – наситени, ненаситени, ароматни. Понятие за хомоложен ред; разпознаване на изомери и хомолози. Наименования на въглеродородите и въглеродородните остатъци по системата на IUPAC</p> <p>Взаимодействие на алканите с халогени. Основните етапи на верижно–радикаловото заместване. Ход на взаимодействието при наличие на първичен, вторичен или третичен въглероден атом във въглеродорода. Горене</p> <p>Реакции при алкени. Присъединяване на водород, халоген, вода, халогеноводород и циановодород. Ход на реакцията на присъединяване към алкени с несиметрично заместена двойна връзка (правило на Марковников). Реакции на умерено и енергично окисление. Полимеризация на алкени и основни видове пластмаси – полиетилен, полипропилен, поливинилхлорид, полистирен, политетрафлуороетилен (тефлон), полиметилметакрилат. Горене</p> <p>Реакции при алкини. Присъединяване на водород (редукция до алкени и алкани), вода (реакция на Кучеров), халогеноводород, халоген и циановодород. Киселинни свойства на алкини с крайна тройна връзка, участие на алкиниди в реакции с халогеноалкани. Горене</p> <p>Реакции при ароматни въглеродороди. Електрофилно заместване (халогениране, нитриране, сулфониране, алкилиране и ацилиране) при бензен и алкилбензени. Активиращи и дезактивиращи заместители в ароматното ядро; ориентиращ ефект на заместителите. Реакции в страничната верига на алкилбензени – заместване и окисление</p> <p>Халогенопроизводни на въглеродородите – реакции на монохалогеноалкани с: вода и воден разтвор на алкален хидроксид, амоняк или амини, алкален цианид, алкиниди. Синтез на Вюрц. Реакции на елиминиране на халогеноводород от моно- и дихалогеноалкани, селективност на реакцията на елиминиране.</p>
10.	<p>Алкохоли и феноли</p> <p>Определение, класификация и наименования на алкохолите и фенолите по IUPAC. Реакции на алкохолите с метали, халогеноводороди, получаване на естери с неорганични киселини (азотна и сярна). Междумолекулна и вътрешномолекулна дехидратация на алкохолите, окисление на първични и вторични алкохоли. Получаване на феноли по кумолов метод, чрез алкално стапяне и от арилхалогениди. Реакции на фенолите с метали, метални оксиди и хидроксиди, киселинни хлориди, анхидриди. Приложение на алкоксиди и феноксиди за получаване на етери и естери. Реакции на заместване в ароматното ядро на феноли. Качествени реакции за доказване на едновалентни и многовалентни алкохоли и феноли.</p>

№	Тема
11.	<p>Карбонилни съединения Определение, класификация и наименования на карбонилните съединения. Строеж и реактивоспособност на карбонилните съединения. Присъединителни реакции с водород, вода, алкохоли и циановодород, кондензация с амоняк и първични амини. Реакции на окисление при алдехиди и кетони. Реакции, засягащи въглеродородния остатък на карбонилните съединения – α-халогениране, заместване в ароматното ядро на ароматни алдехиди. Експериментално различаване на алдехиди от кетони.</p>
12.	<p>Въглехидрати Монозахариди, дизахариди и полизахариди. Класификация на монозахаридите по брой на въглеродните атоми и вида на функционалната група. Стереохимия на глицералдехид, рибоза, 2-дезоксирибоза, глюкоза и фруктоза; изразяване структурата на ациклични и пръстенни форми чрез проекционни формули на Фишер и формули на Хауърд. Реакции на монозахариди – присъединяване на циановодород, кондензация с амоняк и амини, окисление и редукция, взаимодействие с неорганични киселини, ацилиране на хидроксилните групи. Различаване на алдози от кетози. Строеж и свойства на захароза. Хидролиза на ди- и полизахариди. Сравняване структурата и свойствата на нишесте и целулоза.</p>
13.	<p>Карбоксилни киселини Класификация и наименования на моно-, дикарбоксилни и заместени киселини. Строеж на карбоксилната група, влияние на заместителите във въглеродородния остатък върху силата на киселините. Сравняване на киселинността на алкохоли, феноли и карбоксилни киселини Реакции на карбоксилните киселини с активни метали, основни оксиди, основни хидроксили и соли на по-слаби киселини, фосфорни халогениди, тионилхлорид, алкохоли (естерификация), амоняк и амини. Дехидратация до анхидриди, декарбоксилиране. Реакции, засягащи въглеродородния остатък – получаване на α-халогенкарбоксилни киселини, присъединителни реакции при ненаситени киселини, заместителни реакции в ароматното ядро при ароматните карбоксилни киселини Реакции на халогенкарбоксилните киселини: заместване на халогена с аминок-, циано- и хидроксилна група. Изомерия и свойства на природни хидроксикарбоксилни киселини (млечна, ябълчена, винена, лимонена). Метод на Колбе за получаване на салицилова киселина. Получаване на естери на салициловата киселина.</p>
14.	<p>Производни на карбоксилните киселини Реакции на киселинните халогениди – хидролиза, взаимодействие с алкохоли и феноли, моно- и дизахариди, амоняк, амини и соли на карбоксилните киселини Реакции на анхидридите – хидролиза, взаимодействие с алкохоли и феноли, моно- и дизахариди, амоняк и амини Реакции на естерите – хидролиза в кисела и основна среда, взаимодействие с алкохоли (трансестерификация), амоняк и амини. Получаване на полиестери, сравняване на процесите на полимеризация и поликондензация Състав, строеж и свойства на мазнините. Реакции на мазнините (хидролиза в кисела и основна среда, хидриране). Биологична функция Реакции на amidите – хидролиза в кисела и основна среда, получаване на нитрили Реакции на нитрилите – хидролиза в кисела и основна среда, редукция до амини.</p>

№	Тема
15.	<p>Амини</p> <p>Определение, класификация и наименования на амините и четвъртичните амониеви соли по IUPAC. Влияние на вида на заместителите при азотния атом върху основността на първични и вторични, мастни и ароматни амини</p> <p>Реакции на амините с: халогеноалкани, карбонилни съединения, карбоксилни киселини и техните производни (киселинни халогениди, анхидриди и естери). Заместителни реакции в ароматното ядро при ароматни амини. Реакция на първични ароматни амини с азотиста киселина – получаване и хидролиза на арендиазониеви соли. Синтетични полиамиди.</p>
16.	<p>Аминокиселини и белтъчни вещества</p> <p>Наименования на аминокиселините по IUPAC. Тривиални наименования и стереоизомерия на най-важните природнопредставени аминокиселини (глицин, аланин, валин, серин, цистеин, фенилаланин, тирозин, аспаргинова киселина, глутаминова киселина, лизин). Киселинно-основни свойства на α-аминокиселините, двуполусен йон</p> <p>Реакции на α-аминокарбоксилните киселини, характерни за карбоксилната и аминогрупата (с метали, метални хидроксида, алкохоли, неорганични и органични киселини и техни производни). Образуване на пептиди със същата или с друга α-аминокиселина. Качествени реакции за доказване на аминокиселини – нинхидринова, оловносулфидна и ксантопротеинова реакция</p> <p>Пептиди и белтъчни вещества. Първична, вторична и третична структура на белтъци. Денатурация и коагулация. Хидролиза, качествени реакции за доказване на пептиди и белтъчни вещества – ксантопротеинова и биуретова реакция.</p>

2.2. Методически указания

Продължителността на изпита е **3 часа** при следния формат:

- Една задача върху материала по обща и неорганична химия, включваща въпроси, които изискват свободен отговор. Кандидат-студентът трябва да даде кратки и точни определения за понятия, обяснение и изразяване на процеси или свойства и да може да изравнява окислително-редукционни процеси. Максималният брой точки за тази част от изпита е 25.
- 30 въпроса с един верен отговор от четири възможни, като съдържанието на въпросите обхваща поравно материал от обща и неорганична химия и органична химия. Максималният брой точки за тази част от изпита е 30.
- Една логическа задача, подбрана от материала по органична химия. При оценяването на задачата се взема предвид не само изборът на правилен реакционен път, но и правилното изписване на химичните формули, изравняването на уравненията, отбелязването на условията, при които протичат реакциите, и правилното систематично или тривиално наименование на получените продукти. Изисква се пълното изразяване на механизма на реакцията: верижно-радикалово заместване при алкани, електрофилно присъединяване при ненаситени въглеводороди и електрофилно заместване при ароматни въглеводороди, когато в условието има такава. Максималният брой точки за тази част от изпита е 45.

Форматът на изпита не включва изчислителни задачи и не налага използване на периодична система или други помощни средства.

2.3. Литературни източници

- Химия и опазване на околната среда за VIII клас. С. Манев и колектив „Просвета-София”
- Химия и опазване на околната среда за IX клас. Донка Ташева и колектив „Просвета-София”
- Химия и опазване на околната среда X клас. Лиляна Боянова, Красимир Николов, Емилия Тодорова, Ивайло Ушагелов, „Просвета-София”
- Химия и опазване на околната среда за XI клас, модул 1 „Теоретични основи на химията”. Доц. д-р Лиляна Боянова, Красимир Николов, Калинка Бенова, Антоанета Хинева, „Просвета – София” , 2020
- Химия и опазване на околната среда за XI клас, модул 2 „Химия на неорганичните вещества”. Доц. д-р Лиляна Боянова, Красимир Николов, Калинка Бенова, Даниела Маноилова, Антоанета Хинева, „Просвета – София”, 2020
- Химия и опазване на околната среда за XII клас, модул 3 „Химия на органичните вещества”. Донка Ташева, Кирил Атанасов „Просвета – София”, 2021
- Сборник тестове по химия. Й. Узунова, Ст. Димитрова, П. Рачева, Г. Кирова, В. Диварова, М. Кацарова, Т. Томова, Л. Йоаниду, МУ-Пловдив, 2018
- Кандидатстудентски тестове по химия. Й. Узунова, Ст. Димитрова, П. Рачева, Г. Кирова, В. Диварова, М. Кацарова, Т. Томова, Л. Йоаниду, МУ-Пловдив, 2023

Забележка: За подготовка, освен посочените, могат да се използват и всички издадени след 2017 г. и одобрени от МОН учебници по Химия и опазване на околната среда от 8. до 12. клас.

3. Етика

3.1. Програма

№	Тема
1.	Ценности и блага
2.	Норми и традиции
3.	Етика и морал
4.	Добро и зло
5.	Добродетел
6.	Добродетели и задължения към самия мен
7.	Добродетели към другия
8.	Свобода и воля
9.	Свобода и избор
10.	Отговорност
11.	Справедливост
12.	Достойнство
13.	Уважение
14.	Смисъл на живот и дълг
15.	Щастие и смисъл на живот

3.2. Методически указания

Кандидатстващите за придобиване на образователно-квалификационна степен „Бакалавър“ по специалностите „Медицинска сестра“, „Акушерка“, „Лекарски асистент“ и образователно-квалификационна степен „Професионален бакалавър“ за специалностите в Медицински колеж полагат анонимен писмен изпит, който се състои от **две части**.

Част 1. Решаване на тестови задачи, от които:

- 20 тестови задачи от затворен тип с четири възможни отговора, от които само един е верен;
- 5 тестови задачи от отворен тип /със свободен отговор/.
- 1 задача за създаване на текст върху зададен етически въпрос (свободен аргументиран отговор на етическия въпрос).

Част 2. Аргументирано описание на мотивацията на кандидат–студентите за избраната специалност/професия по първо желание.

Изпитът е с **продължителност 2 астрономически часа** (120 минути).

Тестовите задачи са съобразени изцяло с учебния материал по „Философия“ за 9. клас (общообразователна подготовка): Тема 1 и Тема 2, както и с уроците с етическа проблематика.

Оценяват се фактически знания; основни логически и аналитични умения; обща хуманитарна и гражданска култура; умения за аргументиране; стил, грамотност и езикова култура. Необходимо е кандидат-студентът да използва правилно етическите понятия, като посочва смисъла, който влага в тях, и да защити аргументирано мотивацията си за избора на професия.

Оценката от изпита се формира по точкова система, която се преобразува в окончателна цифрова оценка.

3.3. Литературни източници

- Тестове и задачи по Етика за кандидат-студенти (по новата програма). Проф. Биянка Торньова, Райна Манчева, издание на Медицински университет-Пловдив, 2026 г.
- Философия 9. клас. Галя Герчева-Несторова, Райна Димитрова, Румяна Тултукова, Бойчо Бойчев, изд. „Педагог 6“, /всички издания от 2018 г. до момента/ - Тема 1 и Тема 2, касаещи етическа проблематика.
- Философия 9 кл. Иван Колев, Райчо Пожарлиев, Христо Стоев, Розелина Найденова, изд. „Анубис“, /всички издания от 2018 г. до момента/ - раздели: „Философия, ценности, норми“ и „Свобода, норми и човешки цели“, касаещи етическа проблематика.

4. Скулптиране

4.1. Програма

№	Тема
1.	Горен четвърти зъб
2.	Долен четвърти зъб
3.	Горен пети зъб
4.	Долен пети зъб
5.	Горен шести зъб
6.	Долен шести зъб
7.	Горен седми зъб
8.	Долен седми зъб

Конкурсният изпит включва скулптиране на един зъб от програмата по скулптиране от глина по макет, предоставен от МУ-Пловдив.

4.2. Правила за провеждане на конкурсния изпит

1. Изпитът започва в 8.00 часа и има продължителност **5 астрономически часа**.
2. Глината за скулптиране се осигурява от МУ-Пловдив и се предоставя на кандидатите при влизане в изпитната зала. Забранява се внасянето на собствена глина и използването на мерителни инструменти по време на изпита.
3. Кандидатите могат да скулптират със собствени моделажни инструменти, ако не разполагат с такива, им се предоставят от квесторите.
4. Макетът се възпроизвежда цялостно (от всички страни) по форма и големина, включително и пиедесталът.
5. По преценка на кандидата коренът на зъба може да се армира към пиедестала, но без да се вижда отвън.
6. Кандидатите имат право да отиват за кратко време до макета, да го оглеждат от всички страни, да го визират, без да го местват и измерват с линейка или пергел.
7. Промяната в положението на макета се прави от квесторите на интервал от половин час по посока на часовниковата стрелка.
8. Всеки кандидат работи само на определеното за него място. Почистването на работните места и предаването на конкурсните работи се извършва след изтичане на определените за изпита 5 часа. Всеки кандидат написва своето име в малко бяло пликче, което запечатва и поставя до скулптирания от него зъб.
9. Поставянето на всякакви знаци върху скулптирания зъб, пиедестала, дъсчицата или малкото пликче с името на кандидата води до анулиране на изпита.
10. Всички кандидати напускат в 13.00 часа едновременно работната зала, която се заключва и запечатва от квесторите пред кандидат-студентите.
11. Конкурсните работи се оценяват от две двучленни комисии, които са независими една от друга, с точност до 0,25.
12. Крайната оценка се оформя като средноаритметична от оценките на двете комисии, ако разликата в оценките им не е по-голяма от 0,50.
13. При разлика, по-голяма от 0,50, работата се проверява и оценява от двама арбитражи, чиято оценка е окончателна.
14. В деня след изпита кандидат-студентите могат да идентифицират лично конкурсната си работа.
15. Оценката на конкурсната работа е окончателна, не подлежи на преоценяване и е валидна само за годината, в която е положен изпитът.

V. ПРИЛОЖЕНИЯ

1. Приложение № 1. Формиране на състезателен бал

Формиране на състезателен бал по факултети и специалности, за които се кандидатства с диплома за завършено средно образование

ЛЕГЕНДА:

КСИ – кандидатстудентски изпит; И1, И2 – изпити;

ДЗИ – държавен зрелостен изпит;

О1 – оценка по биология от дипломата за средно образование

О2 – оценка по химия от дипломата за средно образование

ОКС	Факултет / специалност	Бал	КСИ, ДЗИ и оценки от дипломата за средно образование, участващи в балообразуването
Медицински факултет			
Магистър	• Медицина	3 x И1 + 3 x И2 + ДЗИ	И1: КСИ (Биология) И2: КСИ (Химия) ДЗИ: (Български език и литература)
Факултет по дентална медицина			
Магистър	• Дентална медицина	3 x И1 + 3 x И2 + ДЗИ	И1: КСИ (Биология) И2: КСИ (Химия) ДЗИ: (Български език и литература)
Фармацевтичен факултет			
Магистър	• Фармация	3 x И1 + 3 x И2 + ДЗИ	И1: КСИ (Биология) И2: КСИ (Химия) ДЗИ: (Български език и литература)
Факултет по обществено здраве			
Бакалавър	• Медицинска сестра • Акушерка • Лекарски асистент	4 x И1 + 2 x ДЗИ	И1: КСИ (Етика) ДЗИ: (Български език и литература) О1: Биология О2: Химия

ОКС	Факултет / специалност	Бал	КСИ, ДЗИ и оценки от дипломата за средно образование, участващи в балообразуването
Медицински колеж			
Проф. бакалавър	<ul style="list-style-type: none"> • Помощник-фармацевт • Медицински лаборант • Рентгенов лаборант • Рехабилитатор • Инспектор по обществено здраве • Инструктор диетично хранене • Медицинска козметика • Медицински оптик 	4 x И1 + 2 x ДЗИ	И1: КСИ (Етика) ДЗИ: (Български език и литература) О1: Биология О2: Химия
Проф. бакалавър	<ul style="list-style-type: none"> • Зъботехник 	4 x И1 + И2 + ДЗИ или 3 x И1 + ДЗИ + О1 + О2	И1: КСИ (Скулптиране) И2: КСИ (Етика) ДЗИ: (Български език и литература) О1: Биология О2: Химия

ЗАБЕЛЕЖКИ:

- 1 Всички специалности са **само в редовна форма** на обучение.
- 2 **При останали свободни бройки** в специалности от Факултета по обществено здраве и Медицинския колеж (без спец. „Зъботехник“), местата се запълват от кандидати с **балообразуване по диплома** като сбор от удвоената оценка от ДЗИ по български език и литература, удвоената оценка по биология и удвоената оценка по химия от дипломата:

2 x ДЗИ + 2 x О1 + 2 x О2.
- 3 **За спец. „Зъботехник“** кандидат-студентът участва в класирането с по-високия формиран бал от двата варианта.

2. Приложение № 2. Инструктаж за кандидат-студента

- Кандидат-студентите се допускат в сградата за изпит в часовия диапазон, посочен в разпечатката за допускане до изпит.
- Кандидат-студентите заемат изпитните места по ред, посочен от квесторите в залата.
- На всички кандидатстудентски изпити се пише само със синя химикалка.
- Трите имена и входящият номер трябва да фигурират единствено в контролния фиш, поставен в малкия плик.
- Сгрешени дума, текст, фигура се поставят в средни/ квадратни скоби [] – не се задрасква.
- **Въпрос от тестовете по биология и химия**, изискващ маркиране на отговор с кръстче „х“, не носи точки, ако освен него има и друг отговор на същия въпрос, който е маркиран с кръстче или ограден със []. Проверяват се единствено отговорите в таблицата. Отбелязаните отговори под самите въпроси не се преглеждат и оценяват.
- Пропуснат текст се дописва, без да се маркира вмъкването му с цифра, стрелка или друг знак.
- Отворените въпроси от изпитните тестове се развиват в рамките на определеното им за това място в комплекта.
- Конкурсната работа на кандидат-студента се анулира при нарушена анонимност: написано име, входящ номер, мото, текст в карето за проверяващите, текст извън тематиката на изпита, използването на пишешо средство, различно от синя химикалка и др., или при намерени материали или устройства. **При анулиране участието на кандидата в КСК – 2026 се прекратява.**
- Кандидат-студентът няма право да напуска изпитната зала през първия един час от изпита.
- Указания за начина на провеждане на съответния изпит се дават от техническата комисия след заемане на местата в изпитните зали.
- Медицинският университет – Пловдив запазва правото си да въвежда допълнителни изисквания за провеждане на кандидатстудентските изпити с цел осигуряване на тяхното безопасно протичане.